

Eýran hünärmeni Aždar Takizade: Režimiň tarapdarlary Hamaneyiň ýerine adam gözleýär

Category: Kitapcy, Nukdaýnazar, Publisistika

написано kitapcy | 26 января, 2025

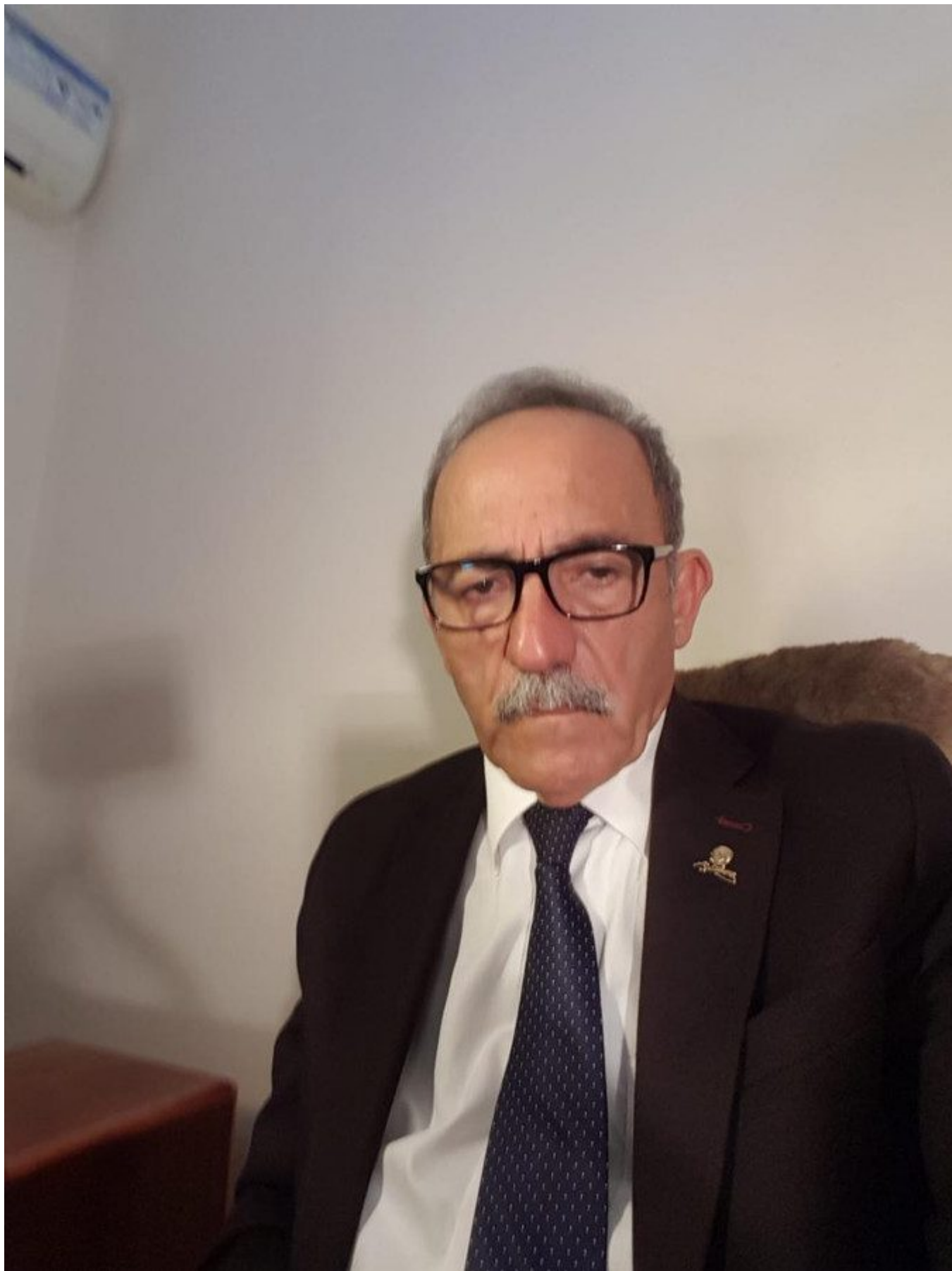
Eýran hünärmeni Aždar Takizade: Režimiň tarapdarlary Hamaneyiň ýerine adam gözleýär EÝRAN HÜNÄRMENI AŽDAR TAKIZADE: REŽIMIŇ TARAPDARLARY HAMANEÝIŇ ÝERINE OTURTMAK ÜÇIN BIRINI GÖZLEÝÄRLER

19-njy maýda prezident Ibrahim Reisiniň wertolýot heläkçiligine uçrap aradan çykmagy bilen 28-nji iýunda birinji, 5-nji iýulda bolsa ikinji tapgyry geçirilen prezident saýlawlarynda alty kandidatyň arasyndan Mesut Pezeşkiýanyň saýlanmagy dünýäde gyzgyn seslenme döretdi. Hususanam Eýranyň türki milletlerden bolan saýlawçylarynyň Pezeşkiýany

goldamagynyň pikiri alşylýar.

Eýranyň Azerbaýjan welaýatlarynyň hak-hukugy ugrunda kyrk ýyl bäre göreşip gelýän Aždar Takizade ýurduň içindäki üýtgeşmeleri ýakyndan goldaýan raýat-jemgyýetçilik guramasynyň başlygydyr. Günorta Azerbaýjan Demokratik Türk bileleşiginiň başlygy Aždar Takizade Şwesiýadan biziň soraglarymyza jogap berdi.

Aşdar Takizade. Fotosurat: The Independent

- «Sistemanyň içinde dürli güýç toparlarynyň arasyndaky bähbit

uruşlary-da barha güýçlenýär»

«Şu ýylyň başynda bolup geçen parlament saýlawlarynda gatnaşygyň garaşylyşyndan has pes bolmagy režime iň uly urgyny beren bolsa, boş orunlar üçin geçirilen saýlawda gatnaşygyň hasam pes bolmagy kosmetiki üýtgeşiklikleriň hiç hili peýda etmejegini görkezdi. Tähran režimi bu ýagdaýdan gorka düşdi. Çünki ýurduň içindäki ykdysady kynçylyklara çykalga tapyp bilmän ýörkä, režimiň Ýakyn Gündogarda we Pars aýlagy sebitinde baş ýerde uruş yglan etmegi Günbatar dünýäsi bilen öňdenem problemaly ýagdaýlary gatnaşyklary hasam çylşyrymlaşdyrdy. Liwandaky, Palestinadaky, Ýemendäki, Siriýadaky, Yrakdaky pyrryldaklary bilen çäklenmeýän bu režimiň terrorçylygy goldamak boýunça artykmaçlyklary Argentina we hatda Waşingtona çenli uzaýar. Bikanun ýollardan Hytaýa we başga ýurtlara nebit satmaga belli bir derejede ukyplydygyna garamazdan, çagşan ykdysadyýetini aýaga galdyrmak mümkin bolmajaga meňzeýär. Şonuň üçinem režim kanunylygyny-da ýitirdi. Dini lider Seýit Ali Hamaneyiň öte garrandygy sebäpli başdan geçirýän ýarawsyzlyklary režimiň ýagdaýyny hasam kynlaşdyrýar. Şonuň üçin režimiň tarapdarlary Hamaneyiň ýerine oturtmak üçin adam gözleýärler. Emma sistemanyň içindäki dürli güýç toparlarynyň arasyndaky bähbit söweşleri-de barha güýçlenýär we ideologiki döwlet derejesindäki Eýran Yslam Respublikasynyň geljegine abanýan howp-hatarlary artdyrýar».

• «Edýän işleri bilen on ikinji ymamyň gelişini çaltlandyrmaga synanyşýandyklaryny aýdýarlar»

«Häkimiýetde on ikinji ymamyň gelmegine garaşýan güýçler hatda onuň gelmegini çaltlandyrmak isleýändiklerini aýtmaga çekinmeýärler. Şuňa meňzeş propogandalara görä dünýäde zorluk-zulумыň barha artan we çäkden-çygyrdan çykan ýagdaýynda 12-nji ymam (Ymam Mäti) hem çalt gelmeli. Edýän işleri bilen on ikinji ymamyň gelişini çaltlandyrmaga synanyşýandyklaryny aýdýarlar. Prezidentlige kandidaturasyny goýan Jelililiň 13 million raýatyň sesini almagy bu toparyň ýurduň içinde belli bir derejede ses potensialynyň bardygyny görkezýär. Şeýle-de,

«kölege döwlet» hem bir ýandan galanok. Şol nukdaýnazardan alanda Jelilini bihal biridir öýtmäň. Onuň we daş-töwerefiniň iň çuň ýerlere eli uzaýan güýçleri bar. Bu «Höjjet-iýe» topary 12-nji ymamyň geljegini bilse tutuş Eýrany otlamaga taýýar we Hamaneyiň ýerine öz adamlaryny geçirmek üçin hatda onyň ogly Müjteba Hamaneyé garşy hem kelle süsüşip bilýärler. Olar geçen ýyl mekdeplerde okuwçy gyzlary himiki gaz bilen zäherläp öldürdiler. Ýa-da aýap-gyzlaryň aýaga galan döwründe kellelerine gelen her dürli eden-etdiliği edendiklerine garamazdan Hamaney jynkyny çykaryp bilmedi. Şonuň üçin häkimiýet güýjüniň azyndan 60%-niň Rewolýusion Gwardiýanyň harbylarynyň elindedigini aýdyp bileris. Geçen hepdäniň anna güni Ýemenden uçurylan we Ysraýylyň Tel-Awiw şäherine düşen raketa hüjüminiň arkasynda-da Rewolýusion gwardiýa bardy».

• «Hamaneyé garaşly «Keyhan» gazetini Pezeşkiýanyň töwereğine üýşenleriň «kontrrewolýusionerdigini», «ýalançydygyny», «amerikançydygyny» aýdyp, aç-açan aýyplama bilen çykyş etdi»

Mundan öň Pezeşkiýanyň prezident bolmak kellesine-de gelenokdy. Reisiniň wertolýot heläkçiligine uçrap aradan çykmagy onuň ýoluny açdy. Režimiň oňa ýol bermeginiň düýp maksady ýurduň türki milletlerden bolan saýlawçylar gatlagyny saýlaw uçastoklaryna çekmekdi. Ençeme ýyl bäri Azerbaýjan etraplaryndan eýran parlamentine saýlanmak isleýänler köpçüligiň önünde türkiçiläp birnäçe söz aýdanda gysga wagtlaýyn joşgun döredýär we ses alýar. Tejribeli syýasatçy bolan Pezeşkiýan hem şu meselelerde işiniň ussady. Şonuň üçin Pezeşkiýanyň hut özüniň aýdyşy ýaly Hamaneyiň kesgittän syýasy ugry bilen ýörelär. Ýöne ol Günbatar bilen gatnaşyklaryň ýumşadylmagyň we sanksiýalaryň azaltmagyň gerekdigini öňe sürýär. Parlamentiň agzalary bilen birlikde häkimiýetiň içindäki beýleki ganatlaram Pezeşkiýana garşy hyşy-wyşy edýär. Öňki prezident Hageminiň, öňki daşary işler ministri Jewad Zarifiň «täze hökümetiň ministrlerini biz saýlarys» diýendiklerine garamazdan, olara üns berýän ýok. Hamaneyé garaşly «Keyhan» gazetini Pezeşkiýanyň töwereğine üýşenleriň

«kontrrewolýusionerdigini», «ýalançydygyny», «amerikançydygyny» aýdyp, aç-açan aýyplama bilen çykyş etdi. Soňky çykyşynda Hamaney deputatlara ýüzlenip, «parlamente hödürlenjek hökümet düzüminiň sanawynyň tassyklanmagyny» sorady. Ýogsam bolmasa, parlament diňe başlyk Kalibafdan ybarat däl ahyryn. Kalybafyň hut özü-de saýlawlara gatnaşygyň pesdigi zerarly «ýagdaýyň howp astyndadygyny» aç-açan aýdanlaryň biridi. Soňky döwürlerde öz gazetlerinde «Eýrandaky halklaryň meseleleri» temasyny düýpli tankyt edip, «Siz şaýylyga, Eýran Ýslam Respublilasyna garşy çykýarsyňyz» diýip ýazdylar. Pezeşkiýanyň «pozitiw» diýip tanadylandygyna garamazdan, dini lider Hamaneyi özüne öňbaşçy hasaplamagy çaprazlyklary hasam çuňlaşdyrýar. Bu ýagdaýda hiç bir çözgüt peýda bermez; režim dargamanyň bärei ýanynda dur».

Maýis ALIZADE.

Duşenbe, 22.07.2024 ý. Publisistika